

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΙΟΒΕ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, ΤΕΥΧΟΣ 1ο/2021

Συνέντευξη Τύπου | Αθήνα 20 Απριλίου 2021

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Κύρια σημεία της τριμηνιαίας έκθεσης του ΙΟΒΕ για την ελληνική οικονομία που παρουσιάστηκε στις 20/04/2021

- Βάσει των διαθέσιμων στοιχείων, η πίεση από την πανδημία του COVID-19 στην οικονομική δραστηριότητα παγκοσμίως υποχώρησε περαιτέρω στο τελευταίο τρίμηνο του 2020, σε μικρό βαθμό, καθώς από τις αρχές Νοεμβρίου επανήλθαν μέτρα αναστολής λειτουργίας κλάδων και περιορισμού των μετακινήσεων. Το ΑΕΠ υποχώρησε στις χώρες του ΟΟΣΑ κατά 3,0%, από 3,8% ένα τρίμηνο πριν, ενώ στο τέταρτο τρίμηνο του 2019 ανερχόταν κατά 1,6%. Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ στις πλέον αναπτυγμένες οικονομίες (G7) διαμορφώθηκε σε -2,7%, από -3,6% στο προηγούμενο τρίμηνο και 1,3% στο αντίστοιχο τρίμηνο πρόπερσι. Στις 20 μεγαλύτερες οικονομίες του ΟΟΣΑ η αποκλιμάκωση της ύφεσης ήταν σαφώς εντονότερη, από 2,2% στο τρίτο τρίμηνο, σε 0,5% στο επόμενο. Επομένως, η πτώση του ΑΕΠ εξασθένησε κυρίως στις αναπτυσσόμενες οικονομίες. Μεταξύ των αναπτυγμένων χωρών, την ισχυρότερη ύφεση παρουσίασε εκ νέου το Ηνωμένο Βασίλειο (-7,3%). Στον αντίποδα, το ΑΕΠ υποχώρησε στην Ιαπωνία κατά 1,3% και στις ΗΠΑ κατά 2,4%. Στις μεγάλες ασιατικές αναπτυσσόμενες οικονομίες, η οικονομία της Κίνας ήταν η μοναδική που αναπτύχθηκε στο τέταρτο τρίμηνο του 2020, με ρυθμό 6,5%, ταχύτερο από ότι στο προηγούμενο τρίμηνο (4,9%). Στη Λατινική Αμερική, η οικονομία της Αργεντινής συρρικνώθηκε κατά 4,7% (από -10,1% ένα τρίμηνο πριν), ενώ το ΑΕΠ της Βραζιλίας περιορίστηκε κατά 1,2% (από -3,9%). Συνολικά το 2020 η οικονομική δραστηριότητα περιορίστηκε κατά 3,3% βάσει των πλέον πρόσφατων προβλέψεων (ΔΝΤ). Η αποκλιμάκωση της υποχώρησης του ΑΕΠ το τέταρτο τρίμηνο, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες και οικονομικές ζώνες, οφείλεται στη σταδιακή διάχυση των επιδράσεων των υποστηρικτικών πολιτικών στις αναπτυγμένες χώρες προς αυτές. Η ανάκαμψη της παγκόσμιας οικονομίας φέτος θα εξαρτηθεί κυρίως από παράγοντες που σχετίζονται με την πανδημία, όπως η ταχύτητα του εμβολιασμού, η συνέχιση ή και ενίσχυση των μέτρων στήριξης των οικονομιών, ο βαθμός αξιοποίησης των καινούργιων μέσων εντοπισμού του ιού (π.χ. self tests), διαρθρωτικά χαρακτηριστικά των οικονομιών, όπως ο βαθμός εξάρτησής τους από τον τουρισμό.
- **Υποχώρηση ύφεσης στην ελληνική οικονομία το τέταρτο τρίμηνο πέρυσι**, στο 7,9%, έναντι πτώσης ΑΕΠ 10,5% στο προηγούμενο τρίμηνο και αύξησής του κατά 0,8% στο τελευταίο τρίμηνο του 2019. Ύφεση 8,2% πέρυσι, κατόπιν ανάπτυξης 1,9% το 2019. Η πτώση του

εγχώριου προϊόντος στο τρίμηνο Οκτωβρίου-Δεκεμβρίου προήλθε κυρίως από την υποχώρηση των εξαγωγών (-13,4%), αποκλειστικά από την ισχυρή συρρίκνωση των εξαγωγών υπηρεσιών (-55,4%), καθώς οι εξαγωγές προϊόντων διευρύνθηκαν σημαντικά (+13,6%). Ηπιότερη μείωση εισαγωγών (-9,5%). Δεύτερος καθοριστικός παράγοντας της ύφεσης η πτώση της ιδιωτικής κατανάλωσης (-4,7%), με τις επενδύσεις να έπονται (-19,0%) αποκλειστικά από μείωση αποθεμάτων, καθώς ο σχηματισμός πάγου κεφαλαίου αυξήθηκε (+1,6%). Έντονη ενίσχυση δημόσιας κατανάλωσης (+7,3%), λόγω μέτρων στήριξης.

- Η εξέλιξη της υγειονομικής κρίσης, εγχωρίως και διεθνώς, σε συνάρτηση με την πρόοδο στον εμβολιασμό, την αξιοποίηση των νέων μέσων εντοπισμού του ιού (self-tests), τις παρεμβάσεις ανασχεσης των επιπτώσεων της πανδημίας εγχωρίως και την αξιοποίηση της αυξημένης ρευστότητας (τραπεζικές χορηγήσεις-Ταμείο Ανάκαμψης), θα είναι οι πλέον καθοριστικοί παράγοντες του ΑΕΠ φέτος. Από τα χαρακτηριστικά της πανδημίας θα εξαρτηθεί η ανάκαμψη στην Ευρωζώνη, κύριο εξαγωγικό προορισμό της Ελλάδας, όπως και η διεθνής τουριστική κίνηση. Υπό το βασικό σενάριο εξελίξεων, στο οποίο η πλειονότητα των υφιστάμενων μέτρων προστασίας θα διατηρηθεί έως τα μέσα Μαΐου, οπότε θα ξεκινήσει η τουριστική περίοδος, δεν θα σημειωθεί νέα ισχυρή έξαρση της πανδημίας το φθινόπωρο και θα προσεγγιστεί ο στόχος απορρόφησης των κεφαλαίων του Ταμείου Ανάκαμψης, η αύξηση του ΑΕΠ φέτος θα προέλθει κυρίως από άνοδο των εξαγωγών (+11% με +13%) και της ιδιωτικής κατανάλωσης (+2,5% με +3,5%). Αύξηση θα σημειωθεί και στις επενδύσεις (+12% με +15%). Η ισχυρή εγχώρια ζήτηση θα αποτυπωθεί και στη ζήτηση για εισαγωγές (+8% με +11%). Η δημόσια κατανάλωση θα συρρικνωθεί, από 3,0% έως 4,0%, αφού θα χρειαστούν λιγότερα μέτρα στήριξης από πέρυσι. Υπό αυτές τις τάσεις στο βασικό σενάριο, η ελληνική οικονομία θα ανακάμψει το 2021, με ρυθμό 3,5-4,0%. Εφόσον η υγειονομική κρίση υποχωρήσει βραδύτερα, περιορίζοντας την τουριστική περίοδο, και επανακάμψει το φθινόπωρο (δυσμενές σενάριο), με καθυστερήσεις στην απορρόφηση κεφαλαίων του Ταμείου Ανάκαμψης, η ανάπτυξη θα είναι ηπιότερη (1,5-2,0%).

Σύγκριση προβλέψεων για επιλεγμένους Οικονομικούς Δείκτες, 2020 –2021
(σε σταθερές τιμές 2015, ετήσιες % μεταβολές)

	ΥΠΟΙΚ		ΕΕ		ΙΟΒΕ			ΔΝΤ		ΟΟΣΑ	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021**	2021***	2020	2021	2020	2021
ΑΕΠ	-10,5	4,8	-10,0*	3,5*	-9,0 ως -9,5	+3,5 έως +4,0	+1,5 έως +2,0	-8,2	3,8	-10,1	0,9
Ιδιωτική Κατανάλωση	-7,6	3,0	-5,5	4,0	-4,5 έως -5,5	+2,5 έως +3,5	+1 έως +1,5%	:	:	-7,0	1,3
Δημόσια Κατανάλωση	2,1	-1,9	-0,1	2,2	+2,5 έως + 3,5	-3,0 έως 4,0	-1,0 έως -2,0	:	:	1,3	0,5
Ακαθ. Επενδ. Παγίου Κεφαλαίου	-14,3	23,2	-8,0	5,5	+10 έως +11,0	+12 έως +15	+7 έως +9	:	:	-11,5	4,6
Εξαγωγές	-30,3	22,5	-21,6	10,7	-25,5 έως -26,5	+11 έως +13	+6 έως +8	:	:	-23,8	-5,2
Εισαγωγές	-17,4	16,4	-9,8	6,7	-6,5 έως -7,5	+8 έως +11	+4 έως +6	:	:	-12,1	-3,1
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (%)	-1,1	0,6	-1,3*	-0,1*	-1,3	0,1 έως +0,3	-0,3 έως -0,5	-1,3	0,2	-1,2	-0,2

Ανεργία (% εργατικού δυναμικού)	18,9	17,9	18,0	17,5	16,5	15,5 – 16,0	17,0-17,3	16,6	15,2	16,9	17,8
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ)	-9,9	-6,7	-6,9	-6,3	:	:	:	-9,9	-8,9	-9,4	-7,0
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (% ΑΕΠ)	:	:	-6,2	-6,4	:	:	:	-6,6	-3,5	-5,2	-5,7

* European Economic Forecast, winter 2021, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Φεβρουάριος 2021, **Βασικό και ευνοϊκό σενάριο IOBE, ***Δυσμενές σενάριο IOBE

Πηγές: Εισηγητική Έκθεση Προϋπολογισμού, Υπουργείο Οικονομικών, Νοέμβριος 2020 – European Economic Forecast, autumn 2020, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοέμβριος 2020 - Η Ελληνική Οικονομία 01/21, IOBE, Απρίλιος 2021 – World Economic Outlook, ΔΝΤ, Απρίλιος 2021 - Fiscal Monitor, ΔΝΤ, Απρίλιος 2021 - Economic Outlook 107, ΟΟΣΑ, Δεκέμβριος 2020

- Υπέρβαση στόχου **πρωτογενούς αποτελέσματος Κρατικού Προϋπολογισμού** στην περίοδο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου φέτος έναντι του στόχου στον Προϋπολογισμό του 2021: έλλειμμα €1,5 δισεκ. έναντι στόχου ελλείμματος €2,7 δισεκ. και πλεονάσματος €831 εκατ. πριν ένα χρόνο. Η υπέρβαση προήλθε κυρίως από το σκέλος των δαπανών, που υπολείπονταν κατά €959 εκατ. του στόχου, κυρίως λόγω μη μεταφοράς υπό κατανομή πιστώσεων ύψους €2,36 δισεκ. στις μεταβιβάσεις, όπως είχε προγραμματιστεί. Περισσότερα του στόχου έσοδα (+€280 εκατ.), κυρίως από αυξημένα τρέχοντα έσοδα (€209 εκατ. από τη δημοπρασία για τα δίκτυα 5G).
- Εκ νέου μείωση του ποσοστού ανεργίας το δ' τρίμ. του 2020, στο 16,2% από 16,8% το ίδιο τρίμηνο του 2019.** Στο σύνολο του 2020, μείωση του ποσοστού ανεργίας στο 16,3%, από 17,3% το 2019, η μεγαλύτερη στην Ευρωζώνη. Οι κλάδοι με τη μεγαλύτερη άνοδο στην απασχόληση πέρυσι ήταν το Χονδρικό-Λιανικό εμπόριο (+21,8 χιλ. άτομα) και οι Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας-κοινωνικής μέριμνας (+20,6 χιλ.), τάσεις που αντανakλούν τις ανάγκες που δημιούργησε η πανδημία, αλλά και τις επιδράσεις των παρεμβάσεων προστασίας της δημόσιας υγείας. Στον αντίποδα, ισχυρότερη μείωση της απασχόλησης στον Πρωτογενή τομέα (-41,6 χιλ. άτομα) και στον Τουρισμό (-38,2 χιλ. άτομα). Οι εξελίξεις σχετικά με την υγειονομική κρίση θα είναι οι πλέον καθοριστικές της τάσης στην απασχόληση και ακολούθως του ποσοστού ανεργίας και φέτος. Η συνέχιση των μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας τους πρώτους μήνες του 2021 κλιμάκωσε τις πιέσεις στην απασχόληση των κλάδων σε αναστολή λειτουργίας (Λιανικό Εμπόριο, Τουρισμός, Εστίαση, Επιβατικές Μεταφορές, Τέχνες-Ψυχαγωγία). Από το ρυθμό άρσης των περιοριστικών μέτρων θα εξαρτηθούν οι θετικές επενέργειες στην απασχόληση. Εφόσον αυτή συμβεί έως τα μέσα Μαΐου και δεν επιβληθούν εκ νέου το φθινόπωρο, π.χ. χάρη στον εμβολιασμό και τα self tests, πολλές από τις επιχειρήσεις στους παραπάνω και άλλους κλάδους θα λειτουργήσουν στο μεγαλύτερο μέρος του 2021. Εφόσον τα μέτρα προστασίας συνεχιστούν στη μεγαλύτερη διάρκεια του δεύτερου τριμήνου και επανέλθουν το φθινόπωρο, έστω ηπιότερα από ό,τι στην αρχή του τρέχοντος έτους (δυσμενές σενάριο), η ώθηση στην απασχόληση θα είναι μικρότερη. Η μικρότερη τουριστική περίοδος σε αυτή την περίπτωση θα αποτυπωθεί αντιστοίχως στην εποχική απασχόληση.
Η σημαντική υποχώρηση του εργατικού δυναμικού πέρυσι, από εργαζόμενους οι οποίοι απώλεσαν την εργασία τους και αποθαρρύνονταν από τις συνθήκες για αναζήτηση νέας, εκτιμάται πως θα αντιστραφεί φέτος, επενεργώντας αυξητικά στον αριθμό των ανέργων. Η

ενίσχυση των εξαγωγών προϊόντων το 2020, που θα συνεχιστεί φέτος, θα υποστηρίξει τη δημιουργία θέσεων εργασίας, κυρίως στη μεταποίηση. Η αυξημένη εξαγωγική δραστηριότητα θα αποτυπωθεί και στις επενδύσεις τους, που επίσης θα ενισχύσουν στην απασχόληση. Ευρύτερα, οι επενδύσεις και οι θέσεις εργασίας σε αυτές θα ευνοηθούν κυρίως από την πιστωτική επέκταση από τον τραπεζικό τομέα. Τονωτικά στην εγχώρια απασχόληση θα επενεργήσει ο δημόσιος τομέας, με το συνεχιζόμενο πρόγραμμα υποστήριξης δημιουργίας 100 χιλ. θέσεων εργασίας, τις προσλήψεις στο σύστημα υγείας και τα προγράμματα απασχόλησης του ΟΑΕΔ. Λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω επιδράσεις, εκτιμάται ότι το ποσοστό της ανεργίας στο βασικό σενάριο μακροοικονομικών εξελίξεων για το 2021 θα διαμορφωθεί στην περιοχή του 15,5%-16,0%, ενώ στο εναλλακτικό σενάριο θα ενισχυθεί ελαφρώς (17,0-17,3%).

- **Ο ρυθμός μεταβολής τιμών καταναλωτή (ΓΔΤΚ)** το α' τρίμηνο του 2021 ήταν αρνητικός, για πρώτη φορά μετά από δύο συνεχή έτη θετικών τιμών, -1,6%, από +0,4% το αντίστοιχο χρονικό διάστημα του 2020. Ο αντιπληθωρισμός οφείλεται κυρίως στην αρνητική επίδραση στις τιμές της μείωσης των έμμεσων φόρων και δευτερευόντως, της εγχώριας ζήτησης. Η αποπληθωριστική επίδραση του ενεργειακού κόστους ήταν η μικρότερη μεταξύ των βασικών προσδιοριστικών παραγόντων της τάσης του ΔΤΚ. Στο υπόλοιπο του 2021, η εξέλιξη της υγειονομικής κρίσης θα αποτελέσει το σημαντικότερο προσδιοριστικό παράγοντα των τιμών, μέσω των επιδράσεων της στην εγχώρια ζήτηση και στα ενεργειακά αγαθά. Υπό το βασικό σενάριο μακροοικονομικών εξελίξεων, η σημαντική χαλάρωση των ισχυρών μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας προς τα μέσα Μαΐου και η μη επαναφορά τους, θα οδηγήσουν σε ανάκαμψη δραστηριότητας και απασχόλησης στους πληττόμενους από τις διαδοχικές αναστολές λειτουργίας κλάδους, τονώνοντας την καταναλωτική ζήτηση και ακολουθώντας τις τιμές. Εφόσον η τρέχουσα έξαρση της πανδημίας υποχωρήσει βραδύτερα (δυσμενές σενάριο), η άνοδος της οικονομικής δραστηριότητας και της απασχόλησης το καλοκαίρι θα είναι ηπιότερες. Η ανάκαμψη θα εξασθενήσει περαιτέρω στην περίπτωση που θα σημειωθεί νέα εξάπλωση του ιού το φθινόπωρο. Ως προς τις αναμενόμενες επιδράσεις από τους έμμεσους φόρους, η παράταση της μείωσης αυτών σε συγκεκριμένα αγαθά και υπηρεσίες έως την 30^η Απριλίου του 2021, θα διατηρήσει την αντιπληθωριστική επίδρασή τους. Εφόσον δεν παραταθούν αυτά τα μέτρα, η τάση των τιμών στις κατηγορίες προϊόντων και υπηρεσιών που αφορούν θα αντιστραφεί, καθώς επιβλήθηκαν από τον περυσινό Ιούνιο. Επικρατέστερο σενάριο θεωρείται η παράταση της μείωσης των έμμεσων φόρων καθ' όλο το 2021, που από τον Ιούνιο θα έχει μικρή επίδραση στις τιμές. Η δυναμική της πανδημίας μέσω της επίδρασής της στην παγκόσμια ζήτηση θα καθορίσει τις εξελίξεις και στην πλευρά του ενεργειακού κόστους. Στο σκέλος της παραγωγής ενέργειας, ο περιορισμός της ημερήσιας παραγωγής πετρελαίου από τις χώρες μέλη του OPEC+ από τον Απρίλιο του 2020, κρίνεται πως έχει ανασχέσει σε μικρό βαθμό την κατακόρυφη πτώση της τιμής του πετρελαίου κατά το αρχικό τετράμηνο του 2020. Η άνοδος της τιμής του πετρελαίου έκτοτε, θεωρείται ότι σχετίζεται περισσότερο με τη γρήγορη ανάκαμψη της οικονομίας της Κίνας, που είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος καταναλωτής πετρελαίου διεθνώς. Η αυξανόμενη πρόοδος στον εμβολιασμό του πληθυσμού σε πολλές χώρες, διαμορφώνει προοπτική εξόδου από την υγειονομική κρίση, άρσης των μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας και αναθέρμανσης της οικονομικής

δραστηριότητας. Λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω πιθανές τάσεις στις βασικές συνιστώσες του ΔΤΚ, στο βασικό σενάριο μακροοικονομικών εξελίξεων προβλέπεται οριακός ρυθμός πληθωρισμού, 0,1-0,3%. Υπό το δυσμενές σενάριο μακροοικονομικών εξελίξεων, η ήπια άνοδος της καταναλωτικής ζήτησης και η ήπια αρνητική επίδραση των έμμεσων φόρων στις τιμές, θα αναχαιτίσουν την αύξηση του ενεργειακού κόστους, οδηγώντας σε νέα, ήπια μείωση των τιμών καταναλωτή (-0,3% έως -0,5%).

- Το **τραπεζικό σύστημα** χαρακτηρίζεται από άφθονη ρευστότητα σε χαμηλό κόστος από τη συνεχιζόμενη διευκολυντική πολιτική της ΕΚΤ. Οι πιστώσεις ανακάμπτουν σταθερά προς τις επιχειρήσεις, σε ένα βαθμό στηριζόμενες και στα προγράμματα της Αναπτυξιακής Τράπεζας, ενώ συρρικνώνονται προς τα νοικοκυριά. Οι ιδιωτικές καταθέσεις ανακάμπτουν σταθερά, στηριζόμενες και στην προσωρινά υψηλή ροπή προς αποταμίευση, ενώ το κόστος νέου δανεισμού ιδιωτικού και δημόσιου τομέα παραμένει χαμηλό. Σημαντική θετική εξέλιξη η μεγάλη μείωση των ΜΕΔ στο τέταρτο τρίμηνο του 2020, κυρίως μέσα από πωλήσεις και τιτλοποιήσεις, καθώς και η επέκταση του προγράμματος Ηρακλής για 18 επιπλέον μήνες. Στον αντίποδα, πρόκληση για το τραπεζικό σύστημα συνεχίζει να αποτελεί η ποιότητα του ενεργητικού και η μειωμένη κερδοφορία. Η δυσκολία αποπληρωμής εκ μέρους δανειοληπτών που έχουν πληγεί από την πανδημία αναμένεται να επιβραδύνει ή και ανακόψει πρόσκαιρα την οργανική μείωση των ΜΕΔ. Συνεπώς, προτεραιότητα είναι η άμεση εφαρμογή του Ηρακλή II και η επέκταση συστημικών λύσεων για τη βελτίωση της ποιότητας του ενεργητικού συνολικά.

Όπως ανέφερε επίσης, κατά την παρουσίαση της Έκθεσης, ο Γενικός Διευθυντής του IOBE, καθηγητής Νίκος Βέττας:

- Η εξέλιξη και αντιμετώπιση του προβλήματος δεν είναι η ίδια σε όλον τον πλανήτη, με ορισμένες περιοχές να βρίσκονται πλέον πιο κοντά στην επιστροφή στην κανονικότητα και άλλες ακόμη σε πολύ δύσκολη κατάσταση.
- Οι άμεσες οικονομικές προοπτικές είναι θετικές, όμως σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να θεωρηθεί πως το υγειονομικό πρόβλημα έχει αμετάκλητα τιθασευτεί και πως η συνέχεια θα είναι ευθύγραμμη και στην οικονομία.
- Δεδομένου του μεγέθους και πρωτοφανών χαρακτηριστικών της κρίσης, η συνολική απόκριση δεν μπορεί να κριθεί ως αρνητική. Για την πρόοδο στον εμβολιασμό του πληθυσμού, κανείς δεν θα μπορούσε να τη θεωρεί δεδομένη μόλις πριν λίγους μήνες. Στο οικονομικό πεδίο η δημοσιονομική και νομισματική πολιτική έχουν συντονιστεί για να προσφέρουν ένα αναγκαίο δίκτυο ασφαλείας.
- Όσον αφορά τις διαρθρωτικές διαστάσεις του ζητήματος, η τεχνολογική πρόοδος σε κομβικές περιοχές έχει υπάρξει πολύ σημαντική, ενώ οι δομές του παγκοσμίου εμπορίου δεν έχουν διαρραγεί και ως αποτέλεσμα, δεν αναμένεται αρνητική τάση στην παραγωγικότητα ή στη συμμετοχή στην εργασία.

- Όμως, τα όρια παρεμβάσεων της οικονομικής πολιτικής εξαντλούνται, η υπερχρέωση συσσωρεύεται σε ιδιωτικό και δημόσιο επίπεδο και μια σειρά νέων προκλήσεων απαιτούν επείγουσα αντιμετώπιση.
- Στην ελληνική οικονομία, η επαναφορά αυτή σε κατάσταση δίδυμων ελλειμάτων, που χαρακτήρισαν και την προηγούμενη δεκαετή κρίση αν και βέβαια για νέους εξωγενείς λόγους δεν μπορεί παρά να προκαλεί ανησυχία.
- Αξιολογώντας τις προοπτικές ανάπτυξης για την τρέχουσα χρονιά διαφαίνεται ισχυρή ανάκαμψη στο δεύτερο μισό της με ρυθμό πραγματικής μεγέθυνσης στο 3,5%-4%, χωρίς να αποκλείεται και μια περισσότερο αρνητική εξέλιξη. Οι τάσεις αποπληθωρισμού αναμένεται να αντιστραφούν, όπως και να υπάρχει θετική ανταπόκριση στο εμπορικό ισοζύγιο.
- Το δημοσιονομικό έλλειμμα, συνολικό αλλά και πρωτογενές, ήταν ιδιαίτερα υψηλό την περασμένη χρονιά. Αυτό συνέβη λόγω υποχώρησης των εσόδων αλλά ακόμη περισσότερο λόγω των διευρυμένων μέτρων υποστήριξης, με μεταβιβάσεις σε εργαζόμενους και επιχειρήσεις.
- Τη δυνατότητα για χρηματοδότηση της οικονομίας μέσα από ένα τέτοιο υψηλό έλλειμμα, έδωσε κυρίως το πλαίσιο νομισματικής και δημοσιονομικής πολιτικής στην Ευρωζώνη που προσέφερε ομπρέλα προστασίας για όλα τα μέλη της.
- Θα πρέπει να δρομολογηθεί πορεία της οικονομίας που να δείχνει πως βρίσκεται σε δημοσιονομική εξισορρόπηση. Αυτή θα είναι ιδιαίτερα δύσκολο και επώδυνο να επιτευχθεί εάν δεν ενισχυθούν οι πραγματικοί ρυθμοί μεγέθυνσής μεσοπρόθεσμα. Τα ελλείματα είναι κρίσιμο να περιορίζονται σταδιακά από φέτος με αυστηρότερη επιλογή για επιδοτήσεις και ευνοϊκή φορολογική αντιμετώπιση.
- Η ελληνική οικονομία θα πρέπει να επανέλθει από την επόμενη χρονιά σε πρωτογενή πλεονάσματα τα οποία θα είναι συστηματικά αλλά όχι υπερβολικά, μεσοπρόθεσμα της τάξης του 1% του ΑΕΠ. Το μείγμα εσόδων και δαπανών θα πρέπει να λάβει σαφές αναπτυξιακό πρόσημο, με συστηματική ελάφρυνση της μισθωτής εργασίας και στοχευμένη χρήση θετικών μέτρων για ηλεκτρονικές συναλλαγές ως κίνητρο για στροφή στην τυπική οικονομία.
- Το Ταμείο Ανάκαμψης είναι υψηλής σημασίας. Οι πόροι που θα εισέλθουν, όσο σημαντικού ύψους και να είναι, δεν επαρκούν σε καμία περίπτωση για να καλύψουν το επενδυτικό κενό από μόνοι τους, αλλά είναι κρίσιμο να δημιουργήσουν πλαίσιο για κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων.
- Η βαθύτερη δυσκολία του εγχειρήματος σε σχέση με το Ταμείο Ανάκαμψης είναι πως μεγάλα τμήματα της ελληνικής δημόσιας διοίκησης και της επιχειρηματικότητας δεν είναι σε θέση να ανταπεξέλθουν στην ολοκλήρωση απαιτητικών επενδυτικών σχεδίων. Η επιτυχία του θα συναρτηθεί από την ευρύτερη οικονομική πολιτική και τον προσανατολισμό της.
- Είναι απαραίτητη η εφαρμογή μέτρων ενίσχυσης της εργασίας με συστηματική μείωση του φορολογικού και ασφαλιστικού της βάρους, στοχευμένα προγράμματα ενεργητικών πολιτικών και εφαρμογή καινοτόμων προγραμμάτων κατάρτισης.
- Η νέα κρίση δείχνει ξεκάθαρα την ανάγκη βελτίωσης της αποτελεσματικότητας του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Στον χώρο της υγείας υπάρχει έντονη ανάγκη βελτίωσης της δομής και λειτουργίας, με ενίσχυση της πρωτοβάθμιας φροντίδας, ψηφιακών συστημάτων πληροφόρησης και διασύνδεσης μονάδων.

- Οι προκλήσεις εξισορρόπησης και δομικής μεταρρύθμισης της ελληνικής οικονομίας είναι πιο έντονες από ποτέ. _